HYÖTYKERÄYS

21.04.2021 Asiantuntijalausunto

Eduskunnan Ympäristövaliokunta

Ympäristövaliokunta keskiviikko 21.04.2021 klo 9.30 / HE 40/2021 vp / Asiantuntijapyyntö

Vammalan Hyötykeräys Oy kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto ja päästä kuultavaksi hallituksen esityksestä eduskunnalle HE 40/2021 jätelain ja eräiden muiden lakien muuttamiseksi.

Liiketoiminta mallit ja palvelualan yritys

Uuden jätelain lähtökohtana täytyy olla, että toiminnan vastuita tulee selkeyttää ja jätehuoltoa yksinkertaistaa. Yksinkertaistamisella tarkoitan sitä, että kun uusi jätelaki astuu voimaan, niin kaikilla toimijoilla on selkeät toimintamallit työn suorittamiseen. Nykyisen esityksen pohjalta ei tähän missään tapauksessa päästä.

Yksityisten yritysten liiketoiminnan suola on ollut se, että olemme saaneet kehittää vuosikymmenten ajan omaa innovatiivista toimintaa ja esimerkiksi kehittää erilaisia ratkaisuja erilliskeräyksen kehittämiseen ja siitähän tässä on nyt kysymys. Jos kuljetusjärjestelmä kunnallistetaan yrityksien toimintamalli muuttuun täysin ympäristöpalveluja tarjoavasta yrityksestä jätehuollonkuljetuspalvelua tarjoavaksi yritykseksi.

Esimerkiksi yrityksellä olisi nyt tuhat kotitaloutta ja taloyhtiötä asiakkaana. Asiakas saa paikallisen palvelun jolla on kasvot. Yritys hoitaa yksittäisen taloyhtiön jätehuollon kokonaispalvelun. Muutokset saadaan tehtyä kiinteistölle tarvittaessa vaikka saman päivän aikana on kyseessä sekajäte astian tyhjennys, joku muu erilliskerätty jätejae tai rikkoutunut keräysastia. Pahimmassa tapauksessa koko jätehuolto kunnallistettaisiin ja se joka halvimman tarjouksen tekee saa ajaa, sitten ajetaan kuntayhtiöltä saadun listan mukaan vain yhtä jaetta kerrallaan. Yrityksellä olisi vain yksi asiakas, siinä ei ole paljon asiakaspalvelua eikä uusia innovaatioita tarvita.

Kuljetusten kaksoisjärjestelmä

Esityksessä on, että yli 5 asunnon taloyhtiössä sekajätteen kuljetus olisi mahdollista olla kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa ja samasta taloyhtiöstä pakkaus- ja biojätteiden kuljetus olisivat kunnan järjestämässä kuljetuksessa. Pienillä paikkakunnilla tämä ei ole taloudellisesti eikä ekologisesti järkevää.

Yksityiset yritykset ovat kehittäneet kalustoa joka mahdollistaa useamman jakeen keräyksen ja kuljetuksen saman aikaisesti. On kuntaurakoita joissa ei tunneta useamman jakeen keräämistä samanaikaisesti vaan kilpailutus tehdään aina yksi keräysjae kerrallaan. Tähän yhteiskeräykseen kehitetty kalusto jää tarpeettomaksi, jos kunta aloittaa kilpailuttamaan pakkaus- ja biojätteen erilliskeräyksen yksi jae kerrallaan.Mielestäni toiminta malli täytyy olla, niin että on se sitten kunnan järestämä tai kiinteistön haltijan järjestämä malli, niin kaikki jakeet täytyy kuljettaa saman mallin mukaisesti. Se ei todellakaan toimi, niin että sekajätteen kuljetus olisi kiinteistön haltijan järjestämä ja muiden jakeiden kuljetus olisi kunnan järjestämä. **Ehdotukseni on, että kunnat saavat jatkossakin valita kumpaa kuljetusjärjestelmää käyttävät.**

YRITYS: Vammalan Hyötykeräys Oy
Y-tunnus: 2854329-3
POSTIOSOITE: Kiertokatu 1, 38210 Sastamala Finland

Vaatimukset ja tavoitteet

EU:n keskeinen tavoitehan on ehkäistä jätteen kokonaismäärän kasvua, joka on kokoajan kasvussa. Tämä olisi mielestäni kuntayhtiöiden ensisijinen pitkänaikavälin tavoite. Mikä nyt on kuntayhtiöissä trendi, uusia polttolaitoksia tehdään ja pyritään saamaan polttolaitosten jätekiintiöt täyteen kotitalousjätteestä. Unohtuu täysin se, että sen poltettavan jätteen määrä täytyy saada laskuun ja kierrätettävän jätteen määrä EU:n asettamalle tasolle.

Vaatimus on myös kova saada parannettua kotitalouksien kierrätysaste EU:n asettamalle tasolle. Uudessa jätelakiesityksessä hyvää on se, että erilliskeräyksen vaatimukset saadaan nyt vietyä suoraan kuntatasolle. Koska jätehuolto määräyksiin ei ole saatu vietyä pakkausjätteiden erilliskeräystä kovinkaan monen kunnan alueella.

Esimerkiksi kuntaliitosten myötä Sastamala kuuluu kahden kuntayhtiön toiminta-alueeseen. Sastamalassa on käytössä Pirkanmaan Jätehuollon (PJH) toiminta-alueella kunnan järjestämä jätteenkuljetus kaikkien jakeiden osalta ja Loimi-Hämeen Jätehuollon (LHJ) alueella on käytössä kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus. Jätehuolto määräyksiä ei ole päivitetty millään tavalla vastaamaan EU:n jo asettamia tavoitteita kierrätys tavoitteisiin pääsemiseksi. Lainaukset PJH:n ja LHJ:n alueiden kunnallisista jätehuoltomääräyksistä liitteenä 1 ja 2.

Onko tässä nyt tarkoitus kerätä pisteet kuntayhtiöille erilliskeräyksen onnistumisesta, kun uuteen jätelakiin kirjoitettaisiin, että kunnat hoitavat tästä eteenpäin pakkaus- ja biojätteiden erilliskeräyksen? Mielestäni kuljetusjärjestelmällä ei ole merkitystä onnistutaanko tässä vai ei. Nyt täytyy vaan saada erilliskeräys velvoitteet selkeästi lakiin ja sen jälkeen aloitetaan työt hyvässä hengessä yksityisten yritysten ja kuntayhtiöiden välillä. Taistelu täytyy saada loppumaan siitä, onko kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus tasavertainen kunnallisen jätteenkuljetuksen kanssa. **Lakiin täytyy saada selkeästi se, että kuljetusjärjestelmät ovat tasavertaisia.**

Erillisenä liitteenä on Rambollin tekemä kuljetusjärjestelmä selvitys siitä täyttääkö kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus Forssan kaupungin jätelautakunnan alueella jätelain 35 ja 37 § mukaiset vaatimukset.

Johtopäätös:

Tehtyjen paikkatietopohjaisten analyysien ja selvitysten perusteella voidaan todeta, että kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus Forssan kaupungin jätelautakunnan alueella täyttää jätelain 35 ja 37 § mukaiset vaatimukset.

Näin ollen tehdyn tarkastelun perusteella ei ole laillista estettä valita jätelain 37 § mukaiseksi kuljetusjärjestelmäksi kiinteistön haltijan järjestämää jätteiden kuljetusta tarkastelun kohteena olleissa kunnissa.

Asiantuntijalausunto

Yritys:

Vammalan Hyötykeräys Oy

Pirkanmaalainen yksityinen ympäristöpalveluita tarjoava yritys. Työllistää 15 ympäristöalan osaajaa. Kiinteistön haltijan jätteenkuljetusta hoidamme Loimi-Hämeen jätehuollon alueella Sastamalassa ja Huittisissa. Yrityksien ympäristöpalveluita tarjoamme koko Pirkanmaan alueella. Yhtiöllä on käsittelylaitokset Sastamalassa ja Nokialla.

Asiantuntija:

Lauri Jokinen

Toimitusjohtaja

+358505559352

LIITE 1:

Lainaus Pirkanmaan Jätehuollon toiminta-alueen kunnallisista jätehuoltomääräyksistä:

Kunnalliset jätehuoltomääräykset

Hämeenkyrö, Ikaalinen, Juupajoki, Kangasala, Lempäälä, Mänttä-Vilppula, Nokia, Orivesi,

Parkano, Pirkkala, Pälkäne, Ruovesi, Sastamala (Mouhijärven ja Suodenniemen osalta),

Tampere, Vesilahti, Virrat ja Ylöjärvi

Hyväksytty 14.5.2014 *(12 §)*

Päivitykset:

9 ja 28 §, hyväksytty 5.11.2015 (64 §)

4 ja 26 §, VIII luvun johdanto, hyväksytty 7.2.2018 (5 §)

III Jätteiden erilliskeräys kiinteistöllä

7 § ASUINKIINTEISTÖILTÄ ERILLISKERÄTTÄVÄT JÄTELAJIT

Sekajäte

Kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen alueella sijaitsevan asuinkiinteistön tulee järjestää keräysväline sekajätteelle.

Biojäte

Kiinteistöittäisen biojätteen jätteenkuljetuksen alueella vähintään viiden (5) huoneiston asuinkiinteistön tulee järjestää biojätteelle keräysväline, mikäli biojätettä ei kompostoida kiinteistöllä näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Hyötyjätteet

Kiinteistöillä syntyvästä yhdyskuntajätteestä on lajiteltava erikseen hyötyjätteet, jotka on toimitettava niille tarkoitettuihin alueellisiin tai kiinteistökohtaisiin keräyspisteisiin.

Liite 2:

Lainaus Loimi-Hämeen jätehuollon toiminta-alueen kunnallisista jätehuoltomääräyksistä:

Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n osakaskuntien

JÄTEHUOLTOMÄÄRÄYKSET

Akaa, Eura, Forssa, Huittinen, Humppila, Jokioinen, Koski Tl, Loimaa, Oripää,

Punkalaidun, Sastamala (pois lukien Suodenniemen ja Mouhijärven alue),

Somero, Säkylä, Tammela, Urjala ja Ypäjä

*Nämä määräykset on **hyväksytty***

Forssan kaupungin jätelautakunnassa

***28.2.2017**, 2§.*

Jätteiden kerääminen kiinteistöllä

11 § Erikseen lajiteltavat jätelajit

Kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piirissä olevilla kiinteistöillä syntyvästä yhdyskuntajätteestä on lajiteltava mahdollisuuksien mukaan erikseen hyötyjätteet. Jätteen haltija huolehtii jätteiden lajittelusta ja keräykseen toimittamisesta silloin, kun vastaanottopaikkoja on kohtuullisella etäisyydellä tarjolla.

Hyötyjätteet kerätään kyseiselle jätelajille tarkoitettuun kiinteistökohtaiseen jäteastiaan, jos kiinteistö kuuluu kyseisen jätelajin osalta kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen piiriin. Kiinteistöjen on hankittava jäteastiat erilliskerättäville hyötyjätteille näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Kiinteistö voi tilata erilliskerätyn pakkausjätteen kuljetuksen sikäli, kun tuottaja tai kunta ei sitä järjestä.

Näin kerätty materiaali tulee toimittaa tuottajan osoittamaan paikkaan. Mikäli erilliskerättyä pakkausjätettä tai hyötyjätettä ei kerätä kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa, voi kiinteistön haltija, silloin kun palvelua on tarjolla, tilata sille itse vapaaehtoisesti jätteenkuljetuksen ja luovuttaa jätteen jätteenkuljetusyritykselle kuljettavaksi tuottajan järjestämään vastaanottopaikkaan.

12 § Sekalainen yhdyskuntajäte

Kaikilla kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen piiriin kuuluvilla kiinteistöillä tulee olla käytössään sekalaiselle

yhdyskuntajätteelle tarkoitettu jäteastia.

Sekalaiselle yhdyskuntajätteelle tarkoitettuun jäteastiaan ei kuitenkaan saa laittaa sinne kuulumattomia

jätteitä, kuten vaarallista jätettä tai hyötyjätteitä.

13 § Asumisessa syntyvien hyötyjätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet

Asukkaan on huolehdittava asumisessa syntyvien hyötyjätteiden lajittelusta. Lajitellut hyötyjätteet, vaaralliset jätteet ja erityisjätteet on pidettävä erillään muista jätteistä ja toimitettava niille osoitettuihin vastaanottopaikkoihin. Tuottajavastuun piiriin kuuluvat jätteet on toimitettava tuottajayhteisön osoittamiin vastaanottopaikkoihin.

8

21.04.2021 Asiantuntijalausunto

Taajama-alueella asumisessa syntyvistä hyötyjätteistä on biojäte lajiteltava ja erilliskerättävä omaan kiinteistökohtaiseen jäteastiaan silloin kun kiinteistöllä on vähintään 5 huoneistoa. Biojätteen erilliskeräysvelvoite ei koske kiinteistöjä, joilla syntyvä biojäte kompostoidaan kyseisellä kiinteistöllä.

Mikäli biojätteen ohella kiinteistöllä syntyy sivutuotelain (517/2015) mukaisia sivutuotteita, tulee näiden

jätteiden keräily, kuljetus ja säilytys sekä kuljetuksesta raportointi järjestää aina sivutuotealain ja -

asetuksen mukaisesti.